

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Farkas Gabriella ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek - a Dr. Deák József Sámuel Ügyvédi Iroda (címe; ügyintéző: dr. Deák József Sámuel ügyvéd) által képviselt I.rendű alperes neve (I.rendű alperes címe) I. rendű és II.rendű alperes neve (II.rendű alperes címe II. rendű alperesek ellen személyiségi jogsértés miatt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2017. január 6. napján kelt 70.P.21.838/2016/15. számú ítélete ellen az I-II. rendű alperesek részéről 16. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi az I. és II. rendű alpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg a felperesnek személyenként 15.000 (tizenötezer) - 15.000 (tizenötezer) forint perköltséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra személyenként 48.000 (negyvennyolcezer) forint - 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az I. rendű alperes azzal, hogy az általa kiadott ... című lap ... számában megjelent, a II. rendű alperes pedig azzal, hogy az általa kiadott ... című lap ...-i számában megjelent „...” címmel közzétett cikkben

- megalapozatlanul híresztelte, hogy a felperes a ...-szobor áthelyezése kapcsán a ... polgárokat nem tájékoztatta a valóságnak megfelelően, illetve félretájékoztatta,
- megalapozatlanul híresztelte, hogy a felperes a ... polgárok előtt elhallgatta, hogy az emlékmű eredetileg nem ...-szobornak készült, illetve elhallgatta, hogy a ...-mellszobor ... marad, megsértette a felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát.

Az alpereseket a további jogsértéstől eltiltotta. Kötelezte az I. rendű alperest, hogy az ítélet kézhezvételétől számított 15 napot követően a ... című lap következő lapszámában az „...” rovatban, kötelezte a II. rendű alperest, hogy fenti határidőt követően a ... című lap következő lapszámában az „...” rovatban tegye közzé az ítélet jogsértést megállapító rendelkező részét, és fejezze ki sajnálkozását a jogsértésért.

Kötelezte az I. és II. rendű alperest, hogy külön-külön fizessenek meg a felperes részére 50.000-50.000 forintot. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

Megállapította, hogy a felek a költségeiket maguk viselik. Kötelezte a felperest, hogy 36.000 forint, valamint az alpereseket, hogy személyenként 18.000-18.000 forint le nem rótt illetéket fizessenek meg az államnak külön felhívásra.

Határozatának indokolásában ismertette a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (új Ptk.) 2:42. § (2) bekezdésében, a 2:43. § d) pontjában, 2:45. § (1), (2) bekezdésében, valamint a 2:44. §-ában foglalt szabályokat.

Arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felperest a ... közélet vonatkozásában közéleti szereplőnek kell tekinteni. A 7/2014. (III. 7.) AB határozat értelmében ugyanis a közszereplői minőség értékelése során az a meghatározó, hogy a téma, amellyel kapcsolatban az adott személy érintett, közügynek minősül-e, vagy sem. A ...-szobor áthelyezése és az ezzel kapcsolatos aláírásgyűjtés ... helyi közéletében egyaránt közügynek minősül, ezzel kapcsolatban pedig a felperes - aki maga is civilként, lokálpatriótaként, helyi aktivistaként definiálta saját személyét - önként aktív szerepet vállalt. A közéleti szereplői minőségéből kifolyólag ezért a helyi közügy vonatkozásában fennáll az új Ptk. 2:44. §-ában írt magasabb tűrési kötelezettsége.

Úgy ítélte meg, hogy a felperes által sérelmezett azon közlések, amelyek a ...-szoborral kapcsolatos aláírásgyűjtés vonatkozásában a „félretájékoztatás”-ra, a „valóságnak nem megfelelő tájékoztatás”-ra, illetve az „elhallgatás”-ra vonatkoztak, azt a jelentéstartalmat hordozzák, hogy valamely lényeges információt nem közölt, ennek eredményeként az információt kapó személyeket megtévesztette. A sérelmezett állítások önmagukban nem tekinthetők tényállításnak, miután a felperes magatartását érintő értékítéletet fejeznek ki. Így az állítások akkor valószínűsíthetően megsemmisíthető jogszegést, ha azok ténybeli alapja valótlan, vagy kirívóan okszerűtlenül minősítik a felperes magatartását. Ezért vizsgálta a kijelentések ténybeli alapjának meglétét.

Rögzítette, hogy a cikk e körben két konkrét állítást tartalmaz. A leírtak szerint a felperes egyrészt azt nem közölte az aláírókkal, hogy az emlékmű eredetileg nem ...-szobornak készült, csak 1946-ban helyezték a korábbi országzászló talapzatára ezt a szobrot. Ez az állítás nem felelt meg teljes egészében a valóságnak, mivel a felperes által rendszeresített aláíróívek bevezető szövegében kifejezetten szerepel, hogy a ...-szobor helyén egykor országzászló állt. Az újságcikk a felperes terhére róta továbbá azt, miszerint elhallgatta az aláírók elől, hogy a ...-mellszobor ... marad, csak mintegy száz méterrel arrébb helyezik. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes által írásban adott tájékoztatóban az a tény valóban nem szerepel, hogy a ...-szobrot hova kívánják költöztetni, de az aláírásgyűjtő ív bevezető szövegéből egyértelműen megállapítható, hogy a felperes célja az aláírásgyűjtéssel nem a ...-szobor elhelyezésével kapcsolatos események bemutatása volt, hanem az, hogy az aláírók tiltakozzanak az ellen, hogy a ... térről a ... mellszobrot elvigyék. A szöveges rész kifejezetten a ...-szobor főtéren való elhelyezésének jelentőségéről szól. A felperestől az elsőfokú bíróság álláspontja szerint nem volt elvárható az, hogy az aláírásgyűjtő íven a ...-szobor elhelyezésével kapcsolatos valamennyi rendelkezésre álló információról részletes tájékoztatást adjon, csupán a releváns információkat kellett közölnie, ezért önmagában az a tény, hogy az aláírásgyűjtő íven a felperes a szobor új helyét nem jelölte meg, nem alkalmas az aláírók megtévesztésére, vagy félretájékoztatására. Nem minősíthető mindez elhallgatásnak sem, mivel a felperes által kezdeményezett aláírásgyűjtés kereteit ezen információk közlése meghaladta. Mindemellett a tanúk meghallgatásának eredményeként megállapította, hogy az aláírók tudomással bírtak a szobor lehetséges új helyéről, vagy saját érdeklődésük eredményeként, vagy a felperes tájékoztatása révén. Mindezek alapján nem volt megállapítható az, hogy a felperes rosszhiszeműen

járt volna el és az információt elhallgatta.

A felperes alperes által nem vitatott előadása, valamint a felmutatott fényképfelvételek alapján, amely azt igazolta, hogy a tervezett országzászló miben tér el a korábbi 1946 előtti eredeti állapottól, az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a csekély mértékű különbségek fennállására figyelemmel a felperes erre vonatkozó kijelentése alappal nem minősíthető félretájékoztatásnak vagy elhallgatásnak.

Ugyanakkor az aláírásgyűjtés kapcsán tett alperesi állítások minden ténybeli alapot nélkülöztek, a kirívóan megalapozatlan következtetések eltűrésére a felperes nem köteles, még közszereplői minőségére tekintettel sem.

A becsület megsértésének megállapítására alapított kereset vonatkozásában az elsőfokú bíróság a „nagyasszony” cím használatával kapcsolatos kitételeket véleménynyilvánításnak minősítette. A felperes igazolta, hogy a évben nagyasszonyi címet kapott. Ennek ténye azonban nem vált közismertté, a cím nem minősül hivatalos kitüntetésnek, ebből következően azt, hogy a felperes ezen cím használatára jogosult, bárki becsületsértés nélkül kétségbe vonhatja. A véleménynyilvánítás gunyoros megfogalmazású, de az indokolatlanul sértő, bántó, megalázó közlésnek nem minősült.

Ugyancsak a felperessel kapcsolatos értékítéletet fejezett ki az a kitétel, mely szerint a felperes nem tudja elviselni, ha valami nem úgy történik ..., ahogy azt ő szeretné. A helyi politikai és közéletben a felperes aktív szerepet vállal, az általa helyesnek tartott célokért küzd, a ...-szobor áthelyezése ellen saját indíttatásból aláírásgyűjtést szervezett, ezért személyével, mint közéleti szereplővel kapcsolatosan a véleménynyilvánítás nem tekinthető kirívóan megalapozatlannak és a kijelentés nem volt indokolatlanul sértő, bántó, vagy megalázó sem.

Minderre figyelemmel a jóhírnév megsértésének megállapítására az új Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontja alapján került sor, a b) pont alapján az elsőfokú bíróság az alpereseket a további jogsértéstől eltiltotta és a c) pont értelmében mindkét alperest kötelezte elégtétel nyújtására.

A felperes által alperesenként igényelt 100.000-100.000 forint összegű sérelemdíj megfizetésére irányuló kereseti kérelmet részben találta alaposnak. Tekintettel arra, hogy a felperes által állított jogsértések csak fele részben bizonyultak jogsértőnek, továbbá arra figyelemmel, hogy a tanúk negatív véleményt a cikk miatt nem a felperesről, hanem inkább az alpolgármesterről alakítottak ki, ugyanakkor nem volt kizárható, hogy a felperesről is kialakult kedvezőtlen értékítélet, a Ptk. 2:52. §-ára alapított sérelemdíj összegét 50.000-50.000 forintban állapította meg. Mérlegelése során értékelte annak tényét is, hogy a felperes igazolta azt, hogy egy személy a cikkben írtak okán utasított vissza egy felperes által közvetített felkérést.

A perköltségviselés tárgyában a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott, a pernyertesség, pervesztesség arányát mérlegeléssel 50-50%-ban állapította meg.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az I. és II. rendű alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását kérték. Másodlagosan az elsőfokú határozat hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását indítványozták.

Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság a kellő alaposséggal feltárt tényállásból és a meghallgatott tanúk vallomásából téves jogi következtetéseket vont le. Önmagában még nem minősülhet az

aláírók megfelelő tájékoztatásának az, hogy az aláírásgyűjtő íven feltüntetésre került, hogy a ...-szobor helyén eredetileg országzászló állt. A kifogásolt cikkekben ... alpolgármester azt a tényt tartotta sérelmesnek, hogy nem szerepeltek az aláírásgyűjtő íveken a ...-szobor múltjának részletei, ennek hiányában elhallgatásra kerültek az aláírók elől a szobor eredeti funkciójával, múltjával és megítélésével kapcsolatos részletek. Ezért érdemi véleményalkotás nem várható el a helyi állampolgároktól.

Kiemelték, hogy a peres eljárás tárgyát képező írások és az általuk A/13. sorszám alatt becsatolt cikkek összevetése alapján megállapítható az, hogy a felperes és az alpolgármester között a helyi közüggyel kapcsolatos vita robbant ki, amely magába foglalt számot túlzást és provokációt is. Ezek célja mindkét személy részéről a helyi állampolgárok figyelmének felkeltése és a helyi közvélemény formálása volt.

Tévesen rögzítette az első fokon eljáró bíróság, hogy a túlzások és provokációk kirívóan megalapozatlanok, melyek türése a közszereplő felperes nem köteles. Ezzel szemben a cikkekben közölt vélemény olyan megnyilvánulás, melyet a felperes köteles elviselni, a témában közölt sajtócikkek stílusára és provokatív megszövegezésére is figyelemmel.

A ...-szobor átköltöztetésével kapcsolatban észrevételezték, hogy a felperes a tanúkat annak igazolására kérte meghallgatni, hogy az áthelyezéssel kapcsolatosan minden tájékoztatást megadott az aláírók részére. **(tanú1)** tanúvallomása nem támasztotta alá azt a felperesi állítást, miszerint a szoboráthelyezéssel és egyébként az aláírásgyűjtéssel kapcsolatban jóhiszeműen járt volna el, megfelelő tájékoztatást nyújtott volna a szobor áthelyezésével kapcsolatosan. **(tanú2)** mindezt ugyancsak nem támasztotta alá, sőt igazolta, hogy a felperes bizonyos esetekben kizárólag az aláírásgyűjtést követően adott információt a szobor áthelyezésével kapcsolatban. **(tanú3)** tanú vallomásából az állapítható meg, hogy a felperes az aláírásgyűjtéskor nem adott információt a szobor áthelyezésével kapcsolatosan, azonban az aláírásgyűjtést mintegy hirdetve, reklámozva, előzetesen előrebocsátott néhány tényt. **(tanú4)** tanú szintén nem igazolta a felperes jóhiszeműségét és a megfelelő tájékoztatás nyújtását, vallomásából kitűnően kizárólag az aláírásgyűjtést követően került sor információk nyújtására a szobor áthelyezésével kapcsolatosan. **(tanú5)** tanúvallomása hasonlóképpen értékelhető, vallomásából megállapítható volt, hogy a felperes nevében és helyett más személyek is gyűjtöttek aláírásokat bővebb tájékoztatás, információ nélkül. **(tanú6)** sem támasztotta alá a felperes állítását, ezért tévesen vonta le az elsőfokú bíróság azt a következtetést, hogy a felperes jóhiszeműen járt el az aláírásgyűjtés során és minden tájékoztatást megadott az ügygel kapcsolatosan. Ehhez képest a tanúk inkább az alperesi védekezést erősítették.

Utalt továbbá arra, hogy a felperes legfeljebb sajtó-helyreigazítás iránti per megindítására vált jogosulttá.

Fellebbezési ellenkérelmében a felperes az elsőfokú határozat helybenhagyását indítványozta. Megítélése szerint az elsőfokú bíróság helyes tényállás alapján helytálló következtetéseket levonva, megalapozott ítéletet hozott, ehhez képest az alperesek iratellenesen értékelték fellebbezésükben a meghallgatott tanúk vallomását.

Az alperesek fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéletőrtábla fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének a felperes becsület megsértésének megállapítására és a jogkövetkezmények alkalmazására irányuló keresetét elutasító rendelkezését a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján.

Az alperesek azon álláspontját illetően, mely szerint a felperes legfeljebb sajtó-helyreigazítás iránti

per megindítására vált jogosulttá, a másodfokú bíróság azt emeli ki, hogy a felperes maga jogosult eldönteni azt, hogy jóhírnevének védelme érdekében sajtó-helyreigazítás iránti igényt kíván-e érvényesíteni, vagy a személyiségi jog megsértésére hivatkozással a sérelem orvoslására alkalmas jogkövetkezmények alkalmazását kéri. Ezért alappal nem kifogásolható az, hogy a felperes annak ellenére, hogy korábban helyreigazításra szólította fel az alpereseket, a személyiségi jog megsértésének megállapítása iránt indított pert.

Helyesen foglalt állást az első fokon eljáró bíróság abban a kérdésben, hogy a felperes - a 7/2014. (III. 7.) AB határozat indokolásában írtakból is következően - a ... közéletet érintő megnyilvánulásai során közéleti szereplőnek minősül, e körben a Ptk. 2:44. §-ában foglaltakra figyelemmel személyiségi jogainak védelme a szükséges és arányos mértékben, az emberi méltóság sérelme nélkül korlátozható.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemi döntését helytállónak találta.

Egyetértett azzal, hogy az I. és II. rendű alperes az elsőfokú ítélet rendelkező részében megfogalmazottak szerint a felperes jóhírnevéhez fűződő személyiségi jogát megsértette, figyelemmel a Ptk. 2:42. § (2) bekezdésében, a 2:43. § d) pontjában foglalt szabályokra, valamint a 2:45. § (2) bekezdésének rendelkezéseire. Mindemellett a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolásában kifejtettekkel ellentétben a felperes által kifogásolt, a félretájékoztatásra, a valóságnak nem megfelelő tájékoztatásra, valamint az elhallgatásra vonatkozó alperesi közléseket tényállításként értékelte. Ezen állítások valósága bizonyítható, az alperes ugyanakkor a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján fennálló ez irányú bizonyítási kötelezettségének a jogvitában nem tudott eleget tenni.

A rendelkezésre álló peradatok alapján az volt megállapítható, hogy a felperes a ... által kezdeményezett, ... főterén a ... téren álló ...mellszobor áthelyezése ellen tiltakozott. Tiltakozását egyebek mellett akként kívánta kifejezni, hogy ... januárja és márciusa között ... aláírásgyűjtést kezdeményezett a ...-szobor áthelyezése ellen. Az általa elkészített aláírásgyűjtő ívnek a „Tiltakozunk a ...-szobor áthelyezése ellen” címet adta és az íven feltüntette azokat az információkat, melyek a ...-szobor elkészítésének korabeli okára, időszakára vonatkoztak. Az okiraton feltüntetésre került az is, hogy a szobor helyén egykor országzászló állt, az önkormányzat ennek visszaállítását tervezi. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság álláspontjával egyezően úgy ítélte meg, hogy a felperes által közölt tények elegendőnek bizonyultak ahhoz, hogy az aláíróívet kézjegyükkal ellátni kívánó ... lakosok a valóságnak megfelelő tájékoztatást kapjanak. A felperes által elérni kívánt cél a ...-szobor áthelyezésének megakadályozása volt. Ezen cél elérése érdekében a felperes a szükséges és a valóságnak megfelelő tájékoztatást megadta. A jogvita eldöntése szempontjából nem bírt jelentőséggel az, hogy az önkormányzat hová tervezi a szobor áthelyezését, mint ahogy az sem, hogy az emlékmű eredetileg nem a ...-szobornak készült. Nem volt relevanciája annak sem, hogy az országzászlót az eredeti állapotában kívánják-e helyreállítani, vagy hogy milyen eltérések észlelhetők a régi országzászló és az új tervrajz összehasonlításának eredményeként. A felperes keresete alapján azt kellett eldönteni, hogy megfelel-e a valóságnak az alperesek azon állítása, mely szerint a felperes a ...-szobor áthelyezésével kapcsolatosan a ... polgárokat nem a valóságnak megfelelően tájékoztatta, illetve félretájékoztatta, valamint elhallgatta a releváns körülményeket. Ezen tényállítások valóságalapját az alperesek nem tudták alátámasztani.

Nem osztotta a másodfokú bíróság az alperesek fellebbezésének azon hivatkozását, mely szerint a meghallgatott tanúk vallomásának értékelésére iratellenesen került sor. E körben a Fővárosi Ítéltábla ismételten kiemeli azt, hogy a felperesnek nem azt kellett igazolnia, hogy a szobor

áthelyezéssel kapcsolatban minden kérdésre kiterjedő tájékoztatást megadott az aláírók részére, csupán azt kellett megállapítani, hogy a releváns, az aláírásgyűjtés céljához kapcsolódó kérdésekben megfelelő tájékoztatást nyújtott-e az aláírók számára. Az aláírásgyűjtő ív funkciója nem az alperesek által hivatkozott teljeskörű, részletes tájékoztatás, hanem annak közlése, hogy mi ellen és milyen okból kívánnak tiltakozni az aláírók. E körben pedig az aláírásgyűjtéshez kapcsolódóan adott információk a valóságnak megfeleltek és elegendőnek bizonyultak. Ezért alaptalanul került sor a valótlan tényállítások híresztelésére, ennek következtében az első fokon eljáró bíróság helytállóan állapította meg a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontja alapján a jogsértést és alkalmazta a b) és c) pont szerinti jogkövetkezményeket.

A Ptk. 2:52. §-a alapján megállapított sérelemdíj tekintetében a másodfokú bíróság mindössze arra utal, hogy a jogsértés megállapítása önmagában is megalapozza a sérelemdíj fizetési kötelezettséget. A felperes által kért összeg nem igényelte annak bizonyítását, hogy a jogsértőnek bizonyult közlések milyen hatással voltak a felperes megítélésére, mindemellett a kompenzációs funkció mellett a sérelemdíj visszatartó hatásának is érvényesülnie kell. A sérelemdíj iránti igény vonatkozásában tehát a felperest nem terhelte bizonyítási kötelezettség, különös tekintettel az általa igényelt alacsony összegre.

Fenti indokolásbeli módosítással az elsőfokú bíróság határozatának helybenhagyására a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint került sor.

Az I-II. rendű alperesek fellebbezése eredményre nem vezetett, ezért a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése alapján viselik a felperes másodfokú perköltségét, melynek megállapítására a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 1. § (1) bekezdése, 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján került sor. Ugyancsak viselik a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán előlegezett, az Itv. 39. § (1) bekezdése és a 46. § (1) bekezdése alapján számított fellebbezési illetéket. Az illeték megfizetésére vonatkozó rendelkezés a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2017. június 20.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Hercsik Zita s.k.
előadó bíró

Dr. Kovács Éva s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő